

Bronzové depoty v pravěké krajině

Veronika Suchanková

Teze vycházející ze studie k depotu objeveného u Babího lomu u Svinošic (Salaš et al. 2020)

Potenciál depotů tvoří průnik několika faktorů

- Vnitřní kontext: Taxonomie, typologické skladba, kompletnost nálezů a jeho funkční stav
- Vnější kontext: způsob uložení, depozitní prostředí a topografie
 - Vnější kontext často nedostatečně zastoupen

Amatérská detektorová prospekce

- Nevýhody: neinformovanost a neznalost amatérských detektorářů nález poškodí, nenahlášení nebo znehodnocení místa nálezů, ponechání části nálezů, nedostatečná nebo chybějící fotodokumentace a dokumentace samotná
- Výhody: rozšíření povědomí o kulturním dědictví, objevení nových míst nálezů

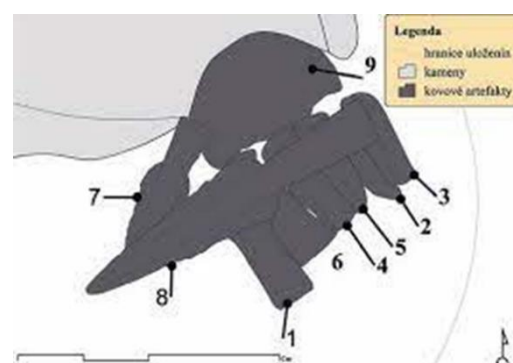
Lokalita Babí lom

- Jihozápad část obce Svinošice (okr. Blansko)
- Uložen v mírně ukloněném terénu na jižní straně horního toku Bělečského potoka
- Zachycen při amatérském detektoringu, ale dokumentován archeologickým výzkumem
- První moravský depot s úspěšným bioarcheologickým vzorkováním a radiokarbonovým datováním

Depot

- 6 sekerek, dva kopí a polovina oválného měděného slitku
- Kromě slitku vše ve funkčním stavu
- Určené 3 druhy sekerek vyrobené pomocí 3 různých kadlubů
- U hrotu kopí patrné oxidační zkřehnutí hran
- Depot datován do mladší fáze popelnicových polí

Analýza

- Všechny artefakty pokryty kompaktní hlinitou vrstvou
- 2 sekerky, hrot kopí a slítek podrobeny analýze
 - Sekerka (č. 4) – odmaččená v destilované vodě
 - Hrot kopí (č. 8) – neočištěn, s hlinitou vrstvou
 - Slítek (č. 9) – odmaččen v destilované vodě
 - Sekera (č. 2) – čištěná v destilované vodě
- Na povrchu bronzových artefaktů se dochovaly organické zbytky (ve velmi špatném stavu)
 - Zlomky dřeva, uhlíků, listů a stonků – nelze blíže specifikovat
- Jako celek však vypovídají o tom, že depot byl do země uložen společně s organickou hmotou rostlinného původu (nelze vyloučit náboženskou tematiku)

Orientace nálezů

- Jedním z mála na Moravě, kde byla téměř intaktní morfologie depozita
- 6 sekerek bylo uloženo těsně vedle sebe s břity orientovanými na jihovýchod
- Kopí uložena kolmo na sekerách s hroty k jihozápadu
- Stejně uložení sekerek bylo dokumentováno na Moravě jen v dalších třech lokalitách (Blučina 16, Kladky 3 a Neuměl)

Čechy jsou s početnými nálezy depotů ze starší a mladší doby bronzové jedním z centrálních regionů ve střední Evropě. Díky vyhodnocení starých nálezových zpráv bylo možné dohledat původní místa nálezů starších depozit a pomocí prostorového aspektu popsat i aspekt rituální praxe doby bronzové. Tomuto tématu se podrobně věnuje monografie *Bronzezeitliche Hortfunde und ihre Fundorte in Böhmen* (Vachta et al. 2016), která je doplněná o podrobný katalog lokalit a map, umožňující vědecké využití prezentovaného materiálu.

Výchozí literatura

- Salaš, M. - Šálková, T. - Houfková, P. - Kmošek, M. 2020: Metalický depot z doby popelnicových polí z Babího lomu u Svinošic (okr. Blansko) a výpověď jeho kulturně-chronologického, sémantického a environmentálního kontextu. *Archeologické rozhledy LXXII, 1*, 26–66.

Doplňující literatura

- Holodňák, P. 2016: Několik ojedinělých bronzových předmětů objevených detektorem a úvahy o existenci sakrální krajiny na Podbořansku. *Archeologie západních Čech 10*, 55–63.
- Vachta, T. 2016: *Bronzezeitliche Hortfunde und ihre Fundorte in Böhmen*. Berlin.
- Přichystal, A. 2009: Geologický vývoj Babího lomu a jeho okolí. In Černohlávek J. a kol.: *Babí lom*, 13-16.